

Bergs kommun
Bierjen tjielte

BUDGET 2023

Innehållsförteckning

KOMMUNENS EKONOMI - SÅ FUNKAR DET	1
KOMMUNENS MÅLSÄTTNINGAR	4
BUDGET OCH FLERÅRSPLAN	7
INVESTERINGSBUDGET	14

Kommunens ekonomi

- så funkar det

Precis som för både företag och privatpersoner så består kommunens ekonomi av både inkomster (intäkter) och utgifter (kostnader).

Drift och investeringar

Man kan säga att kommunens ekonomi och budget består av två delar – en för den löpande verksamheten, driftskostnaderna, och en för engångskostnader, investeringar. Kommunen budgeterar för dessa två typer av kostnader separat.

Driftskostnaderna är de kostnader som kommunen har för att driva och upprätthålla sina verksamheter. Hit hör bland annat kostnader för lokalhyra, löner, inköp av läromedel och liknande.

Investeringar är engångskostnader och kan till exempel uppstå när kommunen ska investera i nya avloppsrör, bygga en ny skola, anpassa ett äldreboende eller liknande.

***”DE INVESTERINGAR SOM BERGS KOMMUN GÖR SKA
VARA SJÄLVFINANSIERADE”***

Bergs kommun har som målsättning att de investeringar kommunen gör ska vara helt självfinansierade, det vill säga att de pengar som behövs för investeringar ska tas från kommunens överskott, kommunen ska inte låna pengar till investeringar.

Det är viktigt att skilja driftsdelen och investeringsdelen åt när man pratar om kommunens budget. Man kan till exempel inte flytta pengar från investeringsbudgeten till driftsbudgeten eller tvärtom, det vill säga kommunen kan inte ta pengar som är avsatta för att investera till löpande verksamhet (drift).

Kommunens intäkter

Den största delen av kommunens intäkter kommer in genom den kommunalskatt som alla som är skrivna i kommunen betalar. Skatteintäkterna står för ca 70 % av kommunens totala inkomster. Det är staten som bestämmer vad kommunerna får ta ut skatt på, men kommunfullmäktige som beslutar om skattesatsen, alltså storleken på kommunalskatten och hur pengarna ska fördelas. För 2023 är kommunens skattesats oförändrad, 22kronor och 52 öre per skattekrone. Med skattekrone avses hur stor del av varje intjänad 100 kronor som beskattas. Kommunen får också intäkter i form av statsbidrag, alltså bidrag från staten. Statsbidraget baseras på hur många innevånare kommunen har, så ju fler innevånare desto större statsbidrag.

Vissa statsbidrag är allmänna, medan andra bara får användas inom särskilda områden som staten pekar ut. En kommun får också ta betalt för vissa tjänster som kommunen levererar. Till exempel tar vi ut avgifter för vatten- och avloppstjänster, barnomsorg, äldreomsorg, renhållning, tillsyn inom livsmedels- och miljöområdet och liknande. Avgifternas storlek regleras genom taxor som kommunfullmäktige beslutar om, men får inte vara större än vad verksamheten kostar – kommunen får alltså inte gå med vinst.

Kommunen får också intäkter i form av försäljningar av till exempel fastigheter eller aktier och i form av ränta.

Kommunens kostnader

Den största kostnaden för kommunen är de anställdas löner. I Bergs kommun arbetar cirka 765 tillsvidareanställda, och om vi räknar med visstidsanställda och timanställda, vikarier och liknande så är det totalt cirka 1100 personer.

Den näst största kostnaden är för de tjänster och varor som kommunen inte utför eller producerar själv utan köper in av andra. Övriga kostnader är till exempel material, bidrag och räntor.

Budgeten måste vara i balans

I kommunallagen finns det så kallade ”balanskravet” inskrivet. Balanskravet innebär att kommunens intäkter måste vara större än kostnaderna i budgeten – kommunen får alltså inte gå med underskott.

Det är bara om det föreligger så kallade ”synnerliga skäl” som kommunen kan fastställa en budget som inte är i balans, till exempel vid större omstruktureringar av verksamheten. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin de kommande tre åren, inklusive budgetåret.

Om det visar sig att kommunen haft ett underskott, det vill säga redovisat ett negativt resultat ett år, så måste kommunen ta igen det underskottet inom tre år.

Kommunfullmäktige kan dock besluta om att kommunen inte behöver ta igen underskottet om detta till exempel beror på att kommunen lagt undan pengar för att möta tillfälliga kostnadsökningar eller intäktsminskningar som kommunen vet kommer, eller om kommunen sålt tillgångar med förlust men försäljningen innebär att kommunen minskar framtida kostnader.

Kommunen är skyldig att hushålla med pengarna

I kommunallagen står det också att alla kommuner och landsting ska ha så kallad ”god ekonomisk hushållning” i sina verksamheter. Kortfattat innebär det att kommunens löpande intäkter ska täcka kommunens löpande kostnader, och att kommunen inte ska behöva ta av sparade pengar eller låna pengar för att täcka löpande behov.

I budgetarbetet varje år fastställer kommunen mål och riktlinjer för att uppnå god ekonomisk hushållning. Du kan läsa mer om detta i nästa avsnitt ”kommunens målsättningar”.

Kommunens målsättningar

Kommunfullmäktige fattade under 2022 beslut om nya inriktningsmål och en ny målstruktur för Bergs kommun. Det är 17 inriktningsmål och de omfattar Bergs kommun som myndighet samt de tre hållbarhetsdimensionerna i enlighet med kommunens tre utvecklingsprogram.

Under 2023 kommer ett internt arbete att genomföras för att ta fram indikatorer för samtliga inriktningsmål. Indikatorerna kommer att beslutas i kommunfullmäktige under 2023 och därefter finnas med i kommande budgetbeslut för målsättning och prioriteringar.

Myndighetsmål

- Bergs kommun har en stabil ekonomi som ger förutsättningar för framtida välfärd och tillväxt
- Bergs kommun är en attraktiv arbetsgivare med nöjda och engagerade medarbetare
- Bergs kommun präglas av gott och respektfullt bemötande, god tillgänglighet och hög servicenivå
- Bergs kommun uppmuntrar till delaktighet och kännetecknas av inflytande, tillit och transparens

Mål för ekonomisk tillväxt

- Bergs kommuns befolkning ökar och bidrar till ekonomisk hållbarhet och demografisk balans
- Bergs kommun har ett livskraftigt näringsliv som ger förutsättningar för fler arbetstillfällen och hög sysselsättning
- Bergs kommun har attraktiva boendemiljöer och god infrastruktur

Mål för social hållbarhet

- Bergs kommun utbildar och utvecklar sina invånare till starka individer som kan göra skillnad för sig själv och andra
- Bergs kommun arbetar för god folkhälsa avseende fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande
- Bergs kommun präglas av god, säker och hälsofrämjande vård och omsorg
- Bergs kommun är trygg och säker att leva, verka och vistas i
- Bergs kommun kännetecknas av jämlikhet och jämställdhet och motverkar aktivt diskriminering
- Bergs kommun ger goda förutsättningar för meningsfull fritid och ett aktivt liv

Mål för ekologisk hållbarhet

- Bergs kommun bevarar biologisk mångfald och värnar robusta ekosystem
- Bergs kommun värnar hälsosam livsmiljö med ren luft, mark och vatten
- Bergs kommun är resurseffektiv och uppmuntrar till hållbara beteenden
- Bergs kommun arbetar med minimal negativ klimatpåverkan

Under 2023, som blir en övergångsperiod till den nya målstrukturen, så kommer Bergs kommun att arbeta mot följande mål:

- **God ekonomisk hushållning**
Årets resultat ska vara minst 0,8 mkr
- **God ekonomisk hushållning**
Årets resultat för koncernen ska vara minst +25 mkr
- **Soliditet**
Minst 50 % av kommunens tillgångar ska vara finansierade med egna medel.
- **Självfinansieringsgrad investeringar**
Kommunens investeringar ska vara 100 % självfinansierade
- **Befolkningsutveckling**
Antalet skrivna i kommunen 1 november 2023 ska vara 7175 personer
- **Medborgarförslag och motioner ska handläggas och besvaras inom ett år från att handlingen registrerats**
Målvärde för 2023 är 100 %.
- **Barnperspektivet beaktas vid alla politiska beslut**
Målvärde för 2023 är 100 %.
- **Minskad total sjukfrånvaro**
Målvärde för 2023 är högst 5 %.
- **Medborgarundersökning: Vad tycker du om din kommun som en plats att bo och leva i?**
Andelen positiva svar ska vara minst 93%
- **Medborgarundersökning - Kan du rekommendera andra som inte bor här i kommunen att flytta hit?**
Andelen positiva svar ska vara minst 70%
- **Företagsklimat**
Bergs kommun ska ha lägst plats 100 i Svenskt Näringslivs ranking
- **Behörighet till gymnasiet**
Andelen elever som går ut årskurs nio som är behöriga till gymnasiet ska vara minst 80 %

Budget och flerårsplan

Generella budgetförutsättningar

De ekonomiska framtidsutsikterna är just nu mer osäkra än på väldigt länge med anledning av framför allt kriget i Ukraina och dess påverkan för världsekonomin genom bland annat utbudsstörningar, den högsta inflationsnivån på över 30 år, snabbt stigande räntor, en stundande lågkonjunktur med sjunkande tillväxttakt, begynnande störningar på de finansiella marknaderna pga. prisnedgångar på både fastighetsmarknaden och på aktiemarknaden samt en svagt stigande arbetslöshet.

Ralf Westlund
Kommundirektör

Utöver ovan nämnda förutsättningar så påverkas även kommunernas ekonomi inför 2023 av ett nytt överenskommet pensionsavtal (AKAP-KR) samt mycket kraftiga pensionskostnader utifrån att inflationen kraftigt påverkar de förmånsbestämda pensionerna som räknas upp med prisbasbeloppet varje år. Kostnaderna för dels det nya pensionsavtalet, dels uppräkningsen av förmånsbestämda pensionerna motsvarar en kostnadsökning på ca 19 mkr för Bergs kommun för 2023.

Förutom de ovan nämnda förutsättningarna inför budget 2023 så återstår en osäkerhet kring nivåer på statsbidrag inför kommande år, eftersom den nyligen tillträdde regeringen ännu i skrivande stund, inte har lagt sin första budgetproposition. Budgetförutsättningarna utgår därmed utifrån nuvarande beslutade statsbidrag för 2023.

Budgeterat överskottsmål för 2023

För 2023 är det budgeterade överskottsmålet 0,8 mkr, motsvarande 0,1% av skatteintäkterna. Budgetförutsättningarna grundar sig på 7125 invånare per den 1 november 2022.

Någon användning av de avsatta pengarna i RUR (Resultat Utjämnings Reserven) planeras inte i 2023 års budget, vilket innebär att de avsatta medlen lämnas oförändrade jämfört med 2022.

Budgetramar

Föreslagna budgetramar till kommunens verksamheter inför 2023 är uppräknade med i genomsnitt 3,0% som ska täcka 2023 års lönerörelse samt generella prisökningar av varor och tjänster. Utöver det så har samtliga nämnder kompenserats med det ökade PO-pålägget (personalomkostnadspålägget) som aviserats av SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) med anledning av de tidigare nämnda ökade pensionskostnaderna fr.o.m. den 1 januari 2023. Höjningen av PO-pålägget är 5,28 procentenheter och motsvarar en ökad kostnad på totalt ca 19 mkr för kommunen. Fördelningen av compensationen utgår från lönesummorna per nämnd för 2021.

Budgetförutsättningarna utgår utifrån den senaste prognosen från SKR från den 20 oktober beträffande skatteintäkter och utjämningsbidrag samt ett invånarantal på 7125 per den 1 november 2022, vilket är en ökning med 10 invånare jämfört med 1 november 2021. I budgetförutsättningarna för 2023 finns även medräknat en utdelning från BTEA (Bergs Tingslags Elektriska) som tidigare var planerad att användas under 2021 men som vi flyttade fram i tiden. Som tidigare nämnts så utgår budgetförutsättningarna även från den avgående regeringens aviserade statsbidrag, med anledning av att vi i dagsläget ej har kännedom om eventuella förändringar som den nyttillträdde regeringen kommer att föreslå i den kommande budgetpropositionen.

Kommunens nettobudget fördelas på de fem nämnderna enligt nedan och redovisas i miljoner kronor (mkr):

Nämnd	Nettobudget 2023 (mkr)
Kommunstyrelsen	86,4
Vård- och socialnämnden	251,3
Utbildningsnämnden	248,7
Fastighetsnämnden	-2,4
Miljö- och byggnämnden	3,8

Kommunstyrelsen (KS)

Förslaget till nettobudget för kommunstyrelsen 2023 är 86,4 mkr. Budgetramen är generellt uppräknad med 3,0 % jämfört med 2022. Utöver den generella uppräkningsen har 2,4 mkr tilldelats i kompensation för det höjda PO-pålägget för 2023.

Till kommunstyrelsen har kostnader och anslag, 8 984 tkr, flyttats från Fastighets- och IT-nämnden då IT-enheten från 2023 kommer att tillhöra Kommunstyrelsen.

Nedan redovisas budget 2023 samt budget och utfall 2022 per delram i tusentals kronor (tkr):

Delram	Budget 2023	Budget 2022	Resultat 2022	Avvikelse 2022
Stabsavdelning	28 498,0	26 685,0	27 433,7	- 748,7
IT/Telefoni	9 785,0	0	0	0
Tillväxtavdelningen	28 968,0	27 393,0	26 137,5	1 255,5
Teknisk verksamhet	13 760,0	12 376,0	13 231,4	- 855,4
Politik/Revision	4 335,0	4 575,0	4 183,7	391,3
Räddningstjänst	13 588,0	12 917,0	12 949,0	- 32,0
Gemensamt KS	3 158,0	3 858,0	2 761,4	1 096,6
VA-verksamhet	- 14 690,0	- 14 004,0	- 9 881,1	- 4 122,9
Avfall	- 1 023,0	- 974,0	2 621,8	- 3 595,8
SUMMA	86 379,0	72 826,0	79 437,4	- 6 611,4

Vård- och socialnämnden (VSN)

Vård och Socialnämndens verksamhetsansvar avser verksamheterna för myndighetsutövning och verkställighet inom socialtjänst, äldreomsorg och LSS.

Förslaget till nettobudget för Vård-och byggnämnden 2023 är 251,3 mkr

Budgetramen är generellt uppräknad med 3,0 % jämfört med 2022. Utöver den generella uppräknings har 8,0 mkr tilldelats i kompensation för det höjda PO-pålägget för 2023.

Från Vård- och socialnämnden har en ramflytt gjorts på 500 tkr till Utbildningsnämnden för ökade livsmedelskostnader i kommunens kök.

Från delram "Gemensamt VSN" har verksamheten MAS (Medicinskt ansvarig sjuksköterska) flyttats till delram Äldreomsorg H&S from budget 2023.

Nedan redovisas budget 2023 samt budget och utfall 2022 per delram i tusentals kronor (tkr):

Delram	Budget 2023	Budget 2022	Resultat 2022	Avvikelse 2022
Äldreomsorg	157 906,5	144 926,4	144 779,1	147,3
LSS	53 289,0	50 088,8	47 602,9	2 485,9
Socialtjänst Myndighet	27 421,0	24 865,1	30 470,2	- 5 605,1
Verkställighet socialtjänst	6 464,3	7 120,0	5 341,4	1 778,6
Gemensamt VSN	4 503,0	8 028,7	6 953,9	1 074,8
Politik VSN	1 654,0	1 548,0	1 709,0	- 161,0
SUMMA	251 237,8	236 577,0	236 856,5	- 279,5

Utbildningsnämnden (UN)

Utbildningsnämndens ansvar avser samtliga skolformer enligt skollagen; förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt vuxenutbildning både internt och extern.

Förslaget till nettobudget för Utbildningsnämnden 2023 är 248,7 mkr

Budgetramen är generellt uppräknad med 3,0 % jämfört med 2022. Utöver den generella uppräknings har 7,9 mkr tilldelats i kompensation för det höjda PO-pålägget för 2023.

Till Utbildningsnämnden har en ramflytt gjorts på 500 tkr för ökade livsmedelskostnader i kommunens kök från Vård- och socialnämnden.

Nedan redovisas budget 2023 samt budget och utfall 2022 per delram i tusentals kronor (tkr):

Delram	Budget 2023	Budget 2022	Resultat 2022	Avvikelse 2022
Förskola	47 431,0	44 609,0	45 440,5	- 831,5
Grundskola	109 832,0	104 562,7	100 944,1	3 618,6
Gymnasie Vuxen	48 610,0	45 742,0	43 431,1	2 310,9
Kök	19 419,0	17 390,0	19 799,0	- 2 409,0
Gemensamt UN	22 169,0	19 726,0	18 856,3	869,7
Politik UN	1 239,0	1 217,0	980,9	236,1
SUMMA	248 700,0	233 246,7	229 451,9	3 794,8

Fastighetsnämnden (FN) (Tidigare Fastighets- och IT-nämnden)

Verksamheterna som inryms under fastighetsnämndens ansvar är verksamheterna för lokalvård samt av fastighetsförvaltningen för Bergs Hyreshus AB. (IT-enheten tillhör from 2023 Kommunstyrelsen)

Förslaget till nettobudget för Fastighetsnämnden 2023 är -2,4 mkr

Budgetramen är generellt uppräknad med 3,0 % jämfört med 2022. Utöver den generella uppräknings har 0,2 mkr tilldelats i kompensation för det höjda PO-pålägget för 2023

Från Fastighetsnämnden har kostnader och anslag, 8 984 tkr, flyttats till Kommunstyrelsen då IT-enheten from 2023 kommer tillhöra kommunstyrelsen

Nedan redovisas budget 2023 samt budget och utfall 2022 per delram i tusentals kronor (tkr):

Delram	Budget 2023	Budget 2022	Resultat 2022	Avvikelse 2022
Fastighetsavdelning	- 3 492,0	- 2 944,0	- 2 819,2	- 124,8
Lokalvård	641,6	149,0	18,4	130,6
Politik FN	467,0	444,0	351,7	92,3
SUMMA	- 2 383,4	- 2 351,0	- 2 449,1	98,1

Miljö- och byggnämnden (MoB)

Förslaget till nettobudget för Miljö- och byggnämnden 2023 är 3,8 mkr.

Budgetramen är generellt uppräknad med 3,0 % jämfört med 2022. Utöver den generella uppräknningen har 0,1 mkr tilldelats i kompensation för det höjda PO-pålägget för 2023.

I budgeten för 2023 är kostnadsfördelningen lika per invånare för båda kommunerna.

Nedan redovisas budget 2023 samt budget och utfall 2022 per delram i tusentals kronor (tkr):

Delram	Budget 2023	Budget 2022	Resultat 2022	Avvikelse 2022
Miljö & Bygg	3 810,0	3 568,0	3 615,4	- 47,4
SUMMA	3 810,0	3 568,0	3 615,4	- 47,4

Investeringsbudget

Investeringsbudget för 2023 är fördelad på nämnderna enligt nedan och presenteras i tusentals kronor (tkr):

Nämnd	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	25 632	18 241	17 891
Fastighetsnämnden	40	40	0
Miljö- och byggnämnden	188	200	200
Utbildningsnämnden	3 055	2 000	0
Vård- och socialnämnden	3 196	1 400	1 400
SUMMA	32 111	21 881	19 491

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens investeringsbudget för 2023 samt plan 2024 och 2025 fördelar sig enligt nedan och redovisas i tusentals kronor (tkr):

Kommundirektör/ Stabsavdelningen	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Innovationsfond	300	300	300
IT-investeringar	5 091	4 460	4 460
Arbetskläder	1 000	1 000	1 000
Digitalisering stab	900	700	700
Stratsys	500	310	310
Utredning miljö, klimat, energi	750	0	0
Inventarier Stabsavdelningen	50	50	50
E-arkiv	450	100	100
Ekonomisystem, uppgradering	100	100	100
Uppgradering PA-system	100	100	100
Timecare/Multiaccess	100	100	100
SUMMA	9 341	7 220	7 220

Teknisk enhet	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Mark och väg	670	670	670
Exploateringsområde	5 000	0	0
Vatten och renovering toppstugan	400	300	0
Förrättning vägar	50	100	100
Vatten o Miljöresurs Investeringar	4 700	5 000	5 000
Arbetsmiljö förbättrande åtgärder	100	100	100
Planer	910	700	700
SUMMA	11 830	6 870	6 570

Tillväxtavdelningen	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Medfinansiering Leader	276	276	276
Övrig medfinansiering kommunala utvecklingsprojekt	600	800	800
Inventarier Tillväxtavdelning	25	40	40
Nyföretagarcentrum	60	60	60
Marknadsföring bostäder	150	150	100
Finansiering turistprojekt	250	400	400
Attraktiva Berg	100	150	150
Destinationsavgift Vemdalen	150	175	175
Bergsliv.se	200	0	0
Framtida investeringar i föreningslivet	1 500	1 500	1 500
Bokningssystem/e-tjänst	100	0	0
Vattensäker kommun	0	50	0
Aktivitetspark	0	0	50
Projektadministratör	550	550	550
Inventarier nya bibliotek	500	0	0
SUMMA	4 461	4 151	4 101

Vård och socialnämnden

Vård och Socialnämndens investeringsbudget för 2023 samt plan för 2024 och 2025 fördelar sig enligt nedan och redovisas i tusentals kronor (tkr):

VSN	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Socialtjänst Inventarier/ teknisk utrustning	180	210	210
VSN verksamhetssystem	2 000	0	0
LSS Inventarier/ teknisk utrustning	263	308	308
ÄO Inventarier/ teknisk utrustning	753	882	882
SUMMA	3 196	1 400	1 400

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämndens investeringsbudget för 2023 samt plan 2024 och 2025 fördelar sig enligt nedan redovisat i tusentals kronor (tkr):

UN	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Etableringskostnad förskola	800	0	0
IT skola/barnomsorg	700	700	700
Elevdatorer	600	600	600
Inventarier skola/barnomsorg	700	700	700
Inventarier ny förskola	255	0	0
SUMMA	3 055	2 000	2000

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsbudget för 2023 samt plan för 2024 och 2025 fördelar sig enligt nedan och redovisas i tusentals kronor (tkr):

FN	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Inventarier lokalvård	40	40	40
SUMMA	40	40	40

Miljö- och Byggnämnden

Miljö- och byggnämndens investeringsbudget för 2022 samt plan 2023 och 2024 fördelar sig enligt nedan och redovisas i tusentals kronor (tkr):

MoB	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Ärendehantering (MoB)	188	200	200
SUMMA	188	200	200

Bergs kommun
Bierjen tjjelte